

Behice Boran'ın Toplumsal Yapı Çözümlemelerinde Ekonomi-Mekân-İş Bölümü *

Economy-Space-Division of Labor in Behice Boran's Social Structure Analysis

ÖZET

Türk sosyolojisinde önemli isimlerden biri olan Behice Boran toplumsal yapıyı, toplumu oluşturan nüfusun, fonksiyonları bakımından taşıdıkları farklara göre birimlere ayrılması ve bu birimlerin organik bütünleşmesi şeklinde açıklamaktadır. Yani Boran sosyolojisinde toplumsal yapı, toplumsal kurum adı verilen fonksiyonel unsurların topluluğundan oluşmaktadır. Behice Boran, Türk sosyolojisini felsefi düşünsel arka plandan Amerikan Sosyolojisi geleneğinin etkisiyle sahaya taşımış ve uygulamalı sosyoloji çalışmalarının ilk örneklerini vermiştir. 1940'lı yıllarda yaptığı önemli yadsınamayacak şekilde büyük olan "Toplumsal Yapı Araştırmaları" adlı eserinde Behice Boran, Manisa ilinde bulunan farklı özelliklere sahip iki köy tipi olan ova ve dağ köylerini demografik, coğrafi ve teknolojik şartlar bakımından ele almış ve farklı değişkenler boyutunda incelemiştir.

Türk sosyolojisinde pek çok ilke imza atmış bir sosyolog olan Behice Boran'a göre ekonomi bir toplumun dinamiklerini belirleyen en temel kurumdur. Dolayısıyla Boran, Marks'ın alt yapı ve üst yapı kavramları aracılığıyla toplumsal yapıyı açıklamaktadır. Bu çalışmada Behice Boran'ın "Toplumsal Yapı Araştırmaları" adlı eserinde incelediği dağ ve ova köyleri ile şehirler arasında var olan ekonomik organizasyon boyutundaki farklılıkların mekân ve iş bölümüne yansımaları ele alınmıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmış olup veri toplama aracı olarak doküman incelemesi yapılmıştır. Çalışma kapsamında doküman incelemesiyle elde edilen veriler içerik analizi yoluyla değerlendirilmiştir. Verilerin toplanmasında Boran'ın kendi eserleri olan birincil kaynaklar ve Boran'la ilgili yapılmış diğer çalışmalardan faydalanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Behice Boran, Mekân, İş Bölümü, Toplumsal Yapı

ABSTRACT

Behice Boran, one of the important names in Turkish Sociology, explains the social structure as the division of the population that makes up the society into units according to the differences they have in terms of functions and the organic integration of this units. In other words, in Boran's Sociology, the social structure consists of a collection of functional elements called social institutions. Behice Boran brought Turkish Sociology from the philosophical intellectual background to the field with the influence of the American Sociology tradition and gave the first examples of applied sociology studies. In her work titled "Social Structure Research", which she made in the 1940s, and whose importance is undeniably great, Behice Boran deal with the plain and mountain villages, which are two village types with different characteristics, in the province of Manisa in terms of demographic, geographical and technological conditions and examined them in terms of different variables.

According to Behice Boran, a sociologist who has achieved many firsts in Turkish Sociology, the economy is the most basic institution that determines the dynamics of a society. Therefore, Boran explains the social structure through Marx's concepts of infrastructure and superstructure. In this study, the reflections of the differences in the economic organization dimension between the mountain and plain villages and cities, which Behice Boran examined in her work named "Social Structure Research", on the space and labor division are discussed. Qualitative research method was used in the study and document analysis was used as a data collection tool. Within the scope of the study, the data obtained by document review were evaluated through content analysis. In the collection of data, primary sources, which are Boran's own works, and other studies related to Boran were used.

Keywords: Behice Boran, Space, Division Of Labor, Social Structure

GİRİŞ

1910'lu yıllarda Osmanlı'nın en çalkantılı dönemlerinde doğan Behice Boran, ülkesinin geçirdiği toplumsal dönüşüm sürecine şahitlik etmiştir. Eğitim ve öğretime önem veren bir ailede büyümesi onun ilk gençlik yıllarından itibaren ülke sorunlarına duyarlı, gözlem yeteneği gelişmiş, çalışkan bir insan olmasına katkı sağlamıştır. İçinde bulunduğu dönemde Boran'ın hedefi daima ülkesinin çağdaş uygarlık seviyesine ulaşmasında kendisinin nasıl faydalı olabileceği yönünde şekillenmiştir. Hatta Michigan Üniversitesi'ne doktora eğitimi için gittiğinde alan seçiminde de bu düsturla hareket edip sosyoloji ve pedagoji bölümlerinde eğitim almayı tercih etmiştir.

Esra Bal Esen ¹
Beyhan Zabun ²

How to Cite This Article

Bal Esen, E. & Zabun, B. (2023). "Behice Boran'ın Toplumsal Yapı Çözümlemelerinde Ekonomi-Mekân-İş Bölümü", International Academic Social Resources Journal, (e-ISSN: 2636-7637), Vol:8, Issue:50; pp:2848-2852. DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/ASRJOURNAL.70602>

Arrival: 12 May 2023
Published: 30 June 2023

Academic Social Resources Journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

*Bu makale, Prof.Dr.Beyhan ZABUN danışmanlığında Esra BAL ESEN tarafından yazılan "Behice Boran'da Ekonomi-Toplumsal Yapı İlişkisi" isimli doktora tezinden türetilmiştir.

¹Doktora Öğrencisi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe ve Sosyal Alanlar Eğitimi Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye

² Prof.Dr., Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Alanlar Eğitimi Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye

Türkiye’de sosyoloji ilk dönemlerde İstanbul ekolü ile başlamış ve Durkheimcı çizgide seyreden felsefi-teorik yapıda seyretmiştir. Amerika’da doktora eğitimini tamamlayarak Türkiye’ye dönen Behice Boran, 1939 yılında Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi’ne doçent olarak atanmasıyla birlikte yaptığı saha çalışmalarıyla Türk sosyolojisine yeni bir soluk getirmiştir.

Bu çalışmada, kısa süren akademik yaşantısında Türk Sosyolojisine yeni bir yöntem kazandırmış ve bu yöntemle yaptığı toplumsal yapı araştırmalarıyla Türkiye’nin toplumsal yapısını inceleyip, ülkesini geliştirmek adına neler yapılabileceği konusunda kafa yormuş olan Behice Boran’ın toplumsal yapı incelemelerinde temel aldığı ekonomi kurumu ile mekân ve buna bağlı olarak iş bölümündeki farklılaşmaların nasıl ortaya çıktığını incelenmiştir.

TOPLUMSAL YAPI ANLAYIŞI

Toplumsal yapı Behice Boran’a göre, bir toplumu meydana getiren nüfusun fonksiyonel açıdan farklılaşarak gruplaşması; toplum içindeki birimler ve bu birimlerin birbirleriyle ilişki kurarak bütünleşmesi demektir. Genel olarak üretim ilişkileri, toplumsal yapıda iş bölümü ve gruplaşmayı meydana getirmektedir. Ancak bu noktada dikkat edilmesi gereken şudur ki, iş bölümü ayrımları ve gruplaşmaları ile sosyal sınıf ayrımları ve gruplaşmaları bazen çakışsa da bir ve aynı şey değildir (Boran, 2016:231).

Behice Boran’ın toplumsal yapıya ilişkin görüşleri makro sosyolojik boyutta ele alındığında, toplumun kurumlar topluluğu olduğunu söylemek mümkündür. Kurumlar ise toplumun yapısını teşkil eden fonksiyonel birimler olarak ifade edilebilir (Başak, 2005:42).

Boran, Manisa ilindeki ova ve dağ köylerini incelediği “Toplumsal Yapı İncelemeleri” adlı eserinde bu iki köy çeşidini karşılaştırırken:

- ✓ Demografik şartlar,
- ✓ Coğrafik şartlar,
- ✓ Teknolojik şartlardan hareket etmiştir.

Türk sosyoloji tarihinde büyük yankı uyandıran bu saha çalışmasında Behice Boran, dağ ve ova köylerini nüfus özellikleri, iktisadi faaliyetler, toprak mülkiyeti, iş bölümü, aile yapısı, kadın-erkek ilişkileri gibi değişkenlerle bu üç olgu açısından ele alıp karşılaştırmalı olarak incelemiştir (Duyum ve Yıldırım, 1999:78).

EKONOMİ, MEKÂN VE İŞ BÖLÜMÜ

Behice Boran sosyolojisinde ekonomi eksen kurumdur. Boran, Marksist diyalektik metodoloji anlayışıyla genel olarak alt yapıdan hareketle toplumsal yapıyı ortaya koymaya çalışmaktadır. Bu doğrultuda üretim ilişkileri, iş bölümü ve mekân arasındaki ilişki de dikkat çekmektedir. Çünkü bir toplumsal yapının sahip olduğu üretim ilişkileri, iş bölümü ve toplumsal grupları da belirlemektedir.

Behice Boran’a göre köyler kurulurken bir çekirdek yapı etrafında ihtiyaca göre oluşan diğer yapıları kurmaktadır. Bir topluluğun yerleşim yeri inşasında ilk olarak mabet yapıldığı görülmektedir. Ardından toplumun sosyalleşme ihtiyacını karşılayan kahvehaneler ortaya çıkmakta, kahvehaneleri ise bakkallar izlemektedir. Kahvehaneler toplumsal yapımızda önemli bir işleve sahiptir. Öyleki köyle ilgili toplumsal meselelerin görüşüldüğü, boş vakitlerin geçirildiği çok fonksiyonlu mekânlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Daha eskiden kahvehanelerin fonksiyonunu köy odaları yerine getirmektedir. Bütün toplum tiplerinde bireylerin ortak konuları görüşmek ve sosyalleşmek adına kullandıkları benzer mekânlar bulunmaktadır. Örneğin Batılı toplumlarda aynı işlevi kiliseler ve birahaneler görmektedir (Boran, 1992:80). Yerleşim yeri oluşurken, topluluk genişledikçe dışa açılma ve şehre doğru büyüme başlamaktadır. Bununla birlikte tabakalaşma ve sınıf farkları da artacağından mekânsal farklılaşmalar da başlamaktadır.

Boran, Manisa köylerinde yapmış olduğu saha araştırmasında, mekândaki farklılaşmanın sınıfsal boyutunu ayrıntılı olarak açıklamaktadır. Sosyal tabakalaşmanın olmadığı dağ köylerinde mekânda farklılaşmadan söz edilemez. Dağ köylerinde bireyler arasında genel anlamda birincil ilişkiler hakimdir. Evlerin kuruluşuna baktığımızda, sınırlarının belirsiz ve açık olduğu göze çarpmaktadır. Ova köyleri dağ köylerine kıyasla ekonomik anlamda daha güçlü, buna bağlı olarak tabakalaşma belirgin, ulaşım araçları ve yollar oldukça gelişmiş yerlerdir. Ova köylerinde evler birbirinden belirli sınırlarla, sokaklardan da yüksek avlularla ayrılmıştır. Avlular sadece evleri sokaktan ayırmakla kalmayıp mahsullerin indirilip yüklenmesini ve mahsulün korunmasını sağlayan bir depo işlevine de sahip bulunmaktadır. Ayrıca ova köylerindeki avluların yüksek duvarları kadınların ve ailenin mahremiyetinin korunmasını da sağlamaktadır. Dağ köylerinde ise yalnızca zenginler, mallarını koruma arzusuyla evlerinin etrafına yüksek duvarlı avlular inşa etmektedir (Öztürk, 2011:151-152). Topluluğun yerleşim yeri ile ev tipleri arasında da bir bağlantı kuran Boran, köylerde avlu etrafında toplanmış, evlenen çocukların aileleriyle birlikte yaşadığı evlerin ailenin hem bölünmesi hem de toplanmasını ifade ettiğini belirtmektedir (Akpolat, 2008:834).

Köylerinde üretim sürecindeki iş bölümü genel itibarıyla cinsiyete ve yaşlara göre dağılmakla birlikte bu kriterlerden en mühiminin cinsiyete bağlı iş bölümü olduğu dikkat çekmektedir. İş bölümünde kadının aldığı görevler kadının toplumsal konumuna göre belirlenmektedir. Kadın daha çok ev işleri ile pekmez, zeytin yağı, salça, tarhana yapmak gibi ev üretimine dayalı işlerle tarla işlerine katılır. Tarla ve bağlarda mahsulün toplanması ve işleminden geçirilmesi (meyve kurutmak, çürüklerini ayırmak vb.) kadının görevidir. Öte yandan mahsulün (üzüm) taşınması, istiflenmesi erkeğin görevi olarak karşımıza çıkmaktadır (Boran, 1992:114).

“Kadınlar pamuk toplar, tütün, darı (mısır) kırar, mısır koçanlarını soyar, taneleri ayırmak için döğer; kadınlar küçük çapayı da yapar, fakat büyük çapa bellemek, budamak, aralama, çift sürmek, gök taşı almak erkeklere düşer. Kadınlar bağlara kükürt atmak işine de karışır; asmaların filizlerini de kırarlar. Hububat yetiştirmenin asıl işi erkektir: toprağı sürer, tohum eker, mahsul olunca biçer, arabalara yükler ve naklederler. Kadınlar yalnız harman döğerler, fakat döğülen mahsulü savurmak yine erkeğin işidir.” (Boran, 1992:114).

Gerekli durumlarda kadın ve erkek birbirinin işini yapabilirler, fakat bu durum genellikle kadının erkeğin işlerini yapması şeklinde vuku bulur. Erkek ve kadın arasındaki iş bölümünü şu şekilde özetleyebiliriz: fazla marifet istemeyen, sıkıcı ve uzun süren işleri kadınlar, kas gücü veya marifet ve bilgi isteyen işleri erkekler yapar. Kadınların yaptığı işler ev, tarla ve bağ bahçe üçgeninde yer alırken, mahsulü kente götürmek, satmak gibi işler erkeğe düşer. Üretim sürecinde gerçekleşen cinsiyete dayalı bu iş bölümünde kadının toplumsal hayatta dış çevreyle temastan mahrum bırakıldığı dikkatleri çekmektedir. Bu noktada Boran kadının ekonomik hayattaki statüsü ile sosyal konumu arasında yapılan araştırmalarda, söz konusu iki değişken arasında bir bağ olduğunu iddia eden görüşlere baktığımızda kadının iktisadi hayata dahil olduğu toplumlarda sosyal statüsü yüksek iken iktisadi hayatında kadına fazla yer vermeyen toplumlarda kadının düşük statüde yer aldığı görülmektedir. Fakat Boran’a göre bu argüman her zaman doğru olmayabilir. Nitekim kadının çok çalıştığı, iktisadi hayata fazlasıyla katkıda bulunduğu toplumlarda da sosyal mevkiinin düşük olduğu durumlara rastlanılmaktadır. Örneğin yukarıda bahsedilen köy topluluklarındaki durum bu şekildedir. Köylerde kadınlar erkeklerden kat be kat daha fazla çalışmasına rağmen gördükleri işler daha çok evle ve ev sanayii ile ilgili işlerdir. Genel olarak köyde aileyi bir işletme olarak düşündüğümüzde bu işletmede üretime dair düzenleme, kontrol ve karar verme yetkisi erkekte toplanmıştır. Bu düzen içerisinde kadın sadece el emeğine dayalı bir iş gücü sağlar. Köydeki üretim yapısında düzenleme, kontrol, karar verme gibi erkeğin üstlendiği fonksiyonlar, erkeğe üretimde fiilî mülkiyet hakları da vermektedir (Boran, 1992:115).

Köylerdeki üretim organizasyonundaki iş bölümü faktörlerinden bir diğeri olan yaşa göre iş bölümünde çocuklar, kendi cinsiyetlerine ayrılan işlerde kendi güçleri yeteni olanları yaparlar. Hayvanların bakımı, bağda üzümleri beklemek erkek çocukların işidir. Kızlar henüz küçük yaşta iken çok çeşitli işler yaparlar. Örneğin, anne bağ bahçe işleri ile ilgilenirken evin kızı kardeşlerine bakmak, yemek pişirmek görevlerini üstlenmektedir (Boran, 1992:116). Buradan da anlaşılacağı üzere kadın ve erkek arasındaki cinsiyete bağlı iş bölümü her yaşta etkisini sürdürerek aslında iş bölümünü oluşturan temel faktör olarak karşımıza çıkmaktadır.

Toplumsal iş bölümü konusunda kadın ve erkeğin aldıkları görevlerin toplumsal statülerine olan etkileri incelenirken içinde bulunulan toplumun üretim ilişkileri, ekonomik seviyesi, mülkiyet ilişkileri ve servetin dağılımı göz önünde bulundurulmalıdır. Toplumda iş bölümü sisteminde ev içi ve ev dışı işler ayrımı yapıldığı durumlarda şahsi mülkiyetin başlamış olduğundan söz edilebilir. Bu tip ekonomilerde kadın ve erkek arasındaki iş bölümü ikisinin sosyal mevkilerinde farklı sonuçlar doğuracak şekilde kadını sosyal hayattan uzaklaştırmamış da olabilir (Boran 2018:321). Cinsiyete dayalı iş bölümünde yapılan görev dağılımı bazen de kadın ve erkeğin sosyal statülerinde üstünlük-aşağılık farkı yaratarak kadına toplumsal düzen içerisinde düşük bir statü verilmesine yol açabilmektedir (Boran 2018:321).

Boran köylerin, romantik duygularla ele alınıp, kendi halinde bırakılıp yardım etme açısından ele alındığını ifade eder. Ona göre köy ve şehir arasındaki fark üretim şekilleriyle alakalıdır. Köyde üretim sistemi tarıma dayalıdır. Bu da köy toplumsal yapısının daha durağan olmasına neden olmaktadır. Şehirde ise üretim şeması sanayi ve ticarete dayalıdır. Bu durum şehir hayatının daha hareketli, diri ve dinamik olmasını sağlamaktadır (Akpolat, 2008:847).

“Yeşil yamaçlarından sürülerin çan sesleri, çobanın yanık kavalı akseden, kızları kahkahalar savurarak suya giden köy tasavvurundan ne zaman kurtulacağız? Köyü şiirin, edebiyatın mevzuu yapabilmek için mutlaka bu şartların bulunması mı lazım? Köyde anlatılacak başka güzellikler yok mu?” (Boran, 2010c:231).

Boran’a göre köy ve şehir hayatındaki farklılaşmayı doğuran nedenler şöyle sıralanabilir: (Boran, 2010:174).

- ✓ Tarımsal istihsalde nüfus yoğunluğu az olduğundan buna bağlı olarak küçük arazilerde özel mülkiyet tipi görür. Şehirlerde ise nüfus daha kalabalıktır ve geniş mekânlara yayılmıştır.
- ✓ Tarımsal üretim organizasyonlarında iş bölümü daha basit ve sadedir. Çünkü köylerde sermayenin sahibi, işletmecisi, idarecisi ve çalışanı tarımsal üreticinin kendisidir. Dolayısıyla profesyonel anlamda fonksiyonlarına ayrılmış bir iş bölümünden söz edilemez. İş bölümü, cinsiyet ve yaşa göre yapılmaktadır. Şehirlerde sanayi ve ticaret organizasyonlarında ise iş bölümünde farklılaşması daha fazladır. Sanayi ve ticaretteki iş bölümü daha profesyonel ve fonksiyonlarına ayrılmış durumdadır.

- ✓ Sanayi organizasyonunda makineleşme oranı daha yüksektir. Dolayısıyla iş hayatına rasyonel prensipler hakimdir. Sanayi ve ticaretin yoğun olduğu şehirlerde açık toplum yapısı, köylerde ise kapalı bir toplum yapısı görülmektedir. Dışla olan münasebetlerin yoğunluğu hayat standartları ve karakterleri de etkilemektedir. Behice Boran'a göre şehirde yaşayan insanlar, değişime daha çabuk uyum sağlayabilen ve ileri görüşlü bireylerdir. Köy toplumunda ise bireyler ananeler ve batıl inançların etkisiyle daha muhafazakâr, rasyonellikten uzak, istikrara alışkın, değişime karşı dirençlidir.

Bu noktada Behice Boran'a göre köyler, sosyal evrim sürecinde geride kalmıştır. Bu noktada ona göre yapılması gereken, köye yardım etmek ya da köyü romantize etmekten ziyade, köyü şehirleştirmektir. Bunun için de tarımda makineleşmenin önü açılmalıdır. Tarımda makineleşmeyle birlikte tarımsal üretim artırılmalıdır. Artan üretim sonucu köylerde kooperatifler kurulmalıdır. Toprak reformu yapılarak topraksız köylünün de toprak sahibi olması sağlanmalı, böylece köydeki bazı ailelerin toprak üzerinde tekelleşerek ağalık sistemi kurmasının önüne geçilmelidir (Akpolat, 2008:847). Kısacası Boran'a göre köyü köy olarak bırakmaktan ziyade köyü şehirleştirmek gerekmektedir. Çünkü, ancak bu şekilde sosyo-ekonomik olarak köy kalkındırılabilir (Boran, 2010a:174).

Behice Boran şehirleşmeye çok önem verir. Ona göre Türkiye, şehirleşmekte olan bir toplumdur. Ona göre köyle şehir arasında iş bölümü açısından farklılaşma bulunmaktadır. Bu noktada Boran kültürel ve teknik açıdan köy ve kent arasındaki farklılıklar ortadan kaldırıldığı zaman Batılı ve kentli olunabileceğine işaret etmektedir. Dolayısıyla Boran, şehirlili/Batılı olma durumunu teknoloji ile ilişkilendirerek ele almaktadır (Akpolat, 2008:848).

İki köy tipinden biri olan ova köylerinden şehre yakın olan köyler, diğer köylere kıyasla kısmen şehirleşmiştir. Bahsi geçen şehirleşmiş ova köylerinde kısmen iş zümreleri belirmiş olsa da iş bölümünün yine cinsiyet bazlı yani kadınla erkek arasında olduğu görülmektedir. Erkek, dışla ilişkiler gerektiren (kasaba, şehir) kadın ise ev ve tarla işleriyle ilgilenmektedir. Bu noktada dini inançlar, gelenek ve göreneklerin etkisiyle kadının toplumsal hayattaki faaliyetleri ve ilişkileri erkekten çok daha dar bir alanı kapsamaktadır. Sonuç olarak erkek, kadından daha fazla şehirlileşmekte, kadın geri planda kalmaktadır (Boran, 2010ç:340).

Boran'a göre sosyo-ekonomik nedenlerle bir toplumun nüfusu birbirinden farklı ve kendi içine kapalı gruplara bölünmüşse bu farklı gruplar mekânda da farklılaşmaktadır. Bu durum en çok modern kapitalist toplumlarda görülmektedir. Bununla beraber Boran, farklılaşmanın az olduğu küçük toplumlar olan köylerde dahi az da olsa bölünmeler yaşanabildiğini ifade etmektedir (Boran, 1992:78). Köyün yerlileri ile dışarıdan köye gelenler arasında sosyal mesafe dikkat çekmektedir. Fakat bu mesafe, şehre göçlerle gelmiş düşük sosyoekonomik seviyedeki göçmenlerin sosyal tabakalaşma neticesinde şehre daha uzak ve ayrı yerleşim yerlerinde ikamet etmesinden farklıdır. Yani köylerde farklı gruplar arasında mekânsal farklılıklar göze çarparsa da bu durum şehirdeki kadar keskin bir ayrılık taşımamaktadır.

SONUÇ

Behice Boran 1939-1948 yılları arasında Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi sosyoloji kürsüsünde görev yaptığı dokuz yıllık kısa süre içerisinde Türk Sosyoloji tarihinde oldukça önemli eserler bırakmıştır. Toplumsal yapı analizleri üzerine yoğunlaşan saha çalışmalarıyla Türkiye'nin toplumsal yapısını kuramsal olarak ortaya koyarak ülkemizi geliştirme yönünde çalışmalar yapmayı hedefliyordu.

Toplumsal yapı analizlerinde temele koyduğu ekonomi üretim ilişkileri ve iş bölümünü şekillendiren temel faktör olmuştur. Genel anlamda köylerde zirai istihvale bağlı olarak iş bölümü daha yalın olarak karşımıza çıkmaktadır. Köyler küçük toplumsal gruplar olduğu için iş bölümü daha çok yaşa ve cinsiyete göre belirlenmiş olup, bu doğrultuda ova ve dağ köylerinde ufak tefek farklılıklar taşımakla birlikte genel anlamda aynı kriterlerle belirlenmektedir. Şehirlerde ise ekonomi sanayi ve ticaret faaliyetlerine dayalı olduğundan iş bölümü saha karmaşıktır. Büyük gruplarda işlerin organizasyona fonksiyonel açıdan yaklaşmaktadır. Bu da farklı grupların ve sosyal tabakaların belirginleşmesine ve iş bölümünün uzmanlaşmaya dayalı olmasına yol açmaktadır.

Boran'a göre köy ve şehir arasındaki farkın temel sebebi üretim faaliyetlerindeki farklılıklardan geçmektedir. Bu noktada ona göre köylerin gelişmesi için paradigma değişikliğine gidilmelidir. Köyler kendi kendine yeter bir konumda kendi içine hapsedilmek yerine, tarımda makineleşme desteklenerek üretim faaliyetlerinin artırılmasıyla sosyal evrim sürecindeki geri kalmışlığından kurtarılmalıdır.

KAYNAKÇA

Akpolat, Y. (2008). "Behice (Sadık) Boran (1910-1987)". (Ed.M.Çağatay Özdemir), Türkiye'de Sosyoloji (İsimler-Eserler) I, ss.821-861, Phoenix Yayın Dağıtım, Ankara.

Atılğan, G. (2016). "Behice Boran: Kahırlı Bir Yolun Ardından Kalan Kuramsal Miras". (Ed.Emir Ali Türkmen ve Ümit Özger), Türkiye Solundan Portreler, ss.291-338, Dipnot Yayınları, Ankara.

Başak, S. (2005). "Türk Sosyolojisinde Yapı Araştırmaları", Bilig, 32:33-63.

Boran, B. (1992). Toplumsal Yapı Araştırmaları, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara.

- Boran, B. (2010a). “Köy Davası “Şehirleşmek” Davasıdır I”. (Ed. Nihat Sargın), Behice Boran Yazılar, Söyleşiler, Savunmalar, ss.172-174, Sosyal Tarih Yayınları, İstanbul.
- Boran, B. (2010b). “Köy Davası “Şehirleşmek” Davasıdır II”. (Ed. Nihat Sargın), Behice Boran Yazılar, Söyleşiler, Savunmalar, ss.175-180, Sosyal Tarih Yayınları, İstanbul.
- Boran, B. (2010c). “Hayal ve Hakikat”. (Ed. Nihat Sargın), Behice Boran Yazılar, Söyleşiler, Savunmalar, ss.231, Sosyal Tarih Yayınları, İstanbul.
- Boran, B. (2010ç). “Değişme Halinde Köylerimiz”. (Ed. Nihat Sargın), Behice Boran Yazılar, Söyleşiler, Savunmalar, ss. 338-341, Sosyal Tarih Yayınları, İstanbul.
- Boran, B. (2016). Türkiye ve Sosyalizmin Sorunları, Yordam Kitabevi, İstanbul.
- Boran, B. (2018). “İş Bölümü ve Kadının Sosyal Mevkii”. (Ed. Emir Ali Türkmen), Behice Boran Kitabı Seçme Metinler ve Üzerine Yazılar, ss.315-325, Dipnot Yayınları, Ankara.
- Duyum, A. & Yıldırım, Y. (1999). “Behice Sadık Boran 1910-1987”. (Ed. Aytül Kasapoğlu), 60 Yıllık Gelenek DTCF’de Uygulamalı Sosyoloji (1939-1999), ss.65-100, Ümit Ofset Matbaacılık ve Yayıncılık, Ankara.
- Gökçe, B. (2000). “Türkiye’de Sosyolojinin Gelişimi ve Örgütlenme Süreci”, Sosyoloji Araştırmaları Dergisi, 1-2.
- Öztürk, S. (2011). Türkiye’de İletişim Sosyolojisinin Kaynakları: Boran ve Küçükömer’i Semptomal Okumak, Siyasal Kitabevi, Ankara.
- Tekeli, İ. (2018). “Sosyal Bilimci ve Siyasetçi Olarak Behice Boran: Hesabı Akılla Verilen Bir Yaşam”. (Ed. Emir Ali Türkmen), Behice Boran Kitabı Seçme Metinler ve Üzerine Yazılar, ss.377-426, Dipnot Yayınları, Ankara.